

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Meersstraat 31 (Wachtebeke, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2018L116
December 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Marie Lefere, Clara Thys, Aaron Willaert, Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert BVBA, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksoopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie.....	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied.....	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering.....	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport.....	25
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	25
1.4.1.1	Landschappelijke situering	26
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	30
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	31
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	32
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis.....	34
1.4.2.1	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	34
1.4.2.2	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	35
1.4.2.3	Overzicht van de gekende archeologische waarden	37
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen.....	45
1.5	Synthese	48
2	Bibliografie.....	50

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 5: Geplande werken fase 1 (Bron: Geopunt).....	16
Figuur 6: Geplande werken fase 2 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 7: Geplande werken fase 3 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 8: Geplande werken buitenaanleg weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 9: Inplantingsplan ontworpen toestand (Archipl Architecten).....	20
Figuur 10: Inplantingsplan fase 1 (Archipl Architecten).....	21
Figuur 11: Inplantingsplan fase 2 (Archipl Architecten).....	22
Figuur 12: Inplantingsplan fase 3 (Archipl Architecten).....	23
Figuur 13: Snedes noord, oost, zuid en west (Archipl Architecten).....	24
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	26
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	27
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).	27
Figuur 17: Hoogteverloop, NNW-ZZO en ONO-ZWZ (Bron: Geopunt).	28
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	29
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	30
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). .	31
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	33
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	35

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	38
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	45
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	46
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	46
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	47
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	47

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	25

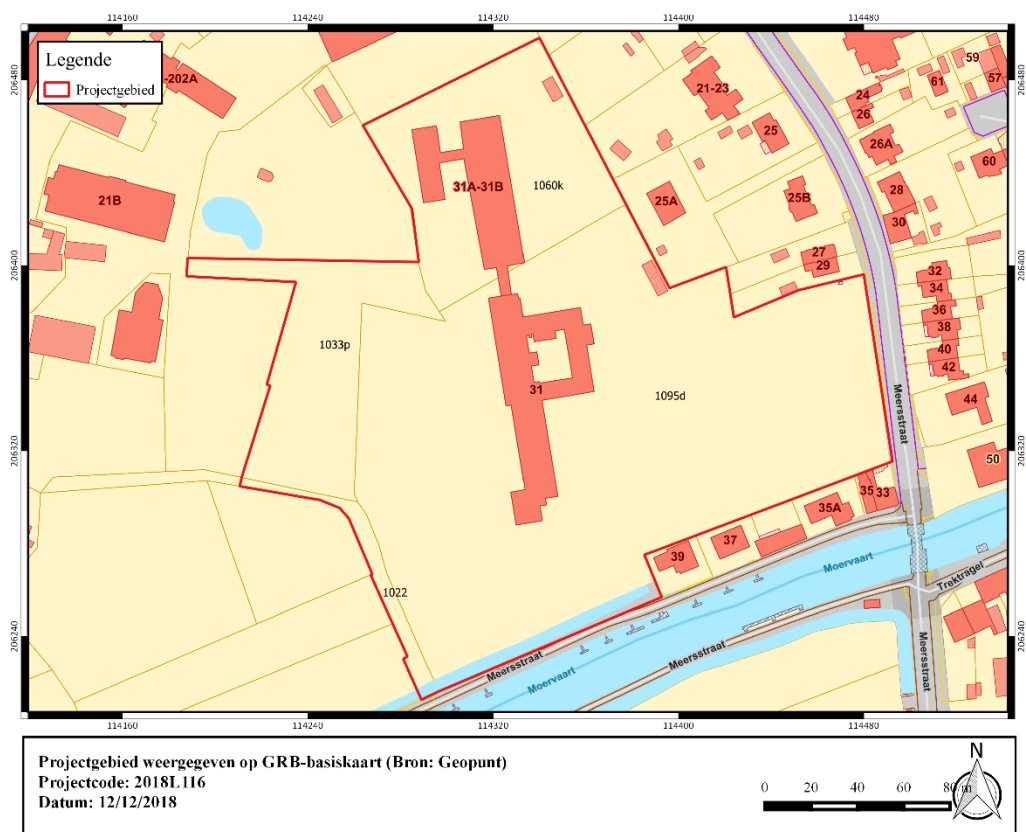
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

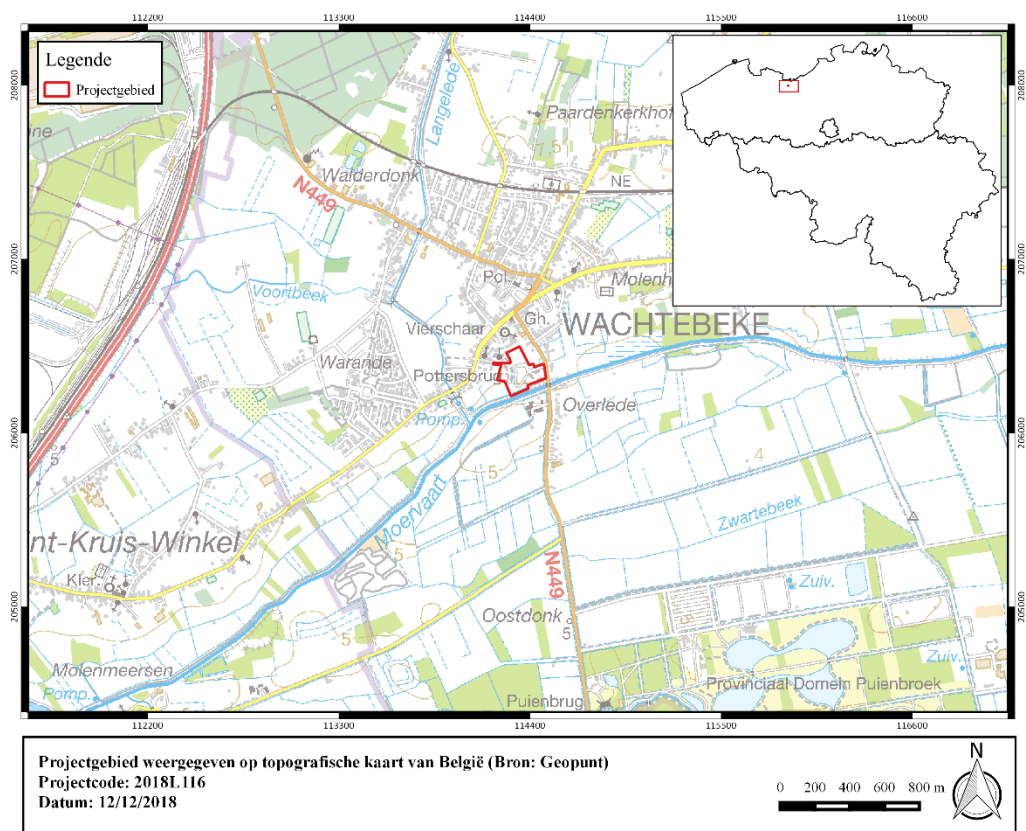
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Wachtebeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	9185
	Adres	Meersstraat 31, 9185 Wachtebeke
	Toponiem	Meersstraat 31
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 114187.74 Y _{min} = 206212.69 X _{max} = 114492.37 Y _{max} = 206498.22
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Wachtebeke, Afdeling 1, Sectie D, nr: 1060k, 1033p, 1022 (partim), 1095d Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Marie Lefere (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Floortje Heirman (archeoloog) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn bekend? Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

De initiatiefnemer wenst een terrein van 4,2 ha groot aan de Meersstraat 31 in Wachtebeke te ontwikkelen. Hiervoor dienen zij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan te vragen en is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De geplande werken omvatten bodemingrepen. Het projectgebied bevindt zich binnen de vastgestelde archeologische zone van het prehistorische sitecomplex in de alluviale context van de depressie van de Moervaart. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt.

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen waarbij het perceeloppervlak groter is dan 300 m² en de bodemingreep groter dan 100 m². Het gebied is op het gewestplan gekarteerd deels als woongebieden en deels als agrarische/landschappelijk waardevolle gebieden.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel economisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Binnen de contouren van het plangebied is bebouwing aanwezig die gesloopt dient te worden. Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Meersstraat 31 Wachtebeke werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

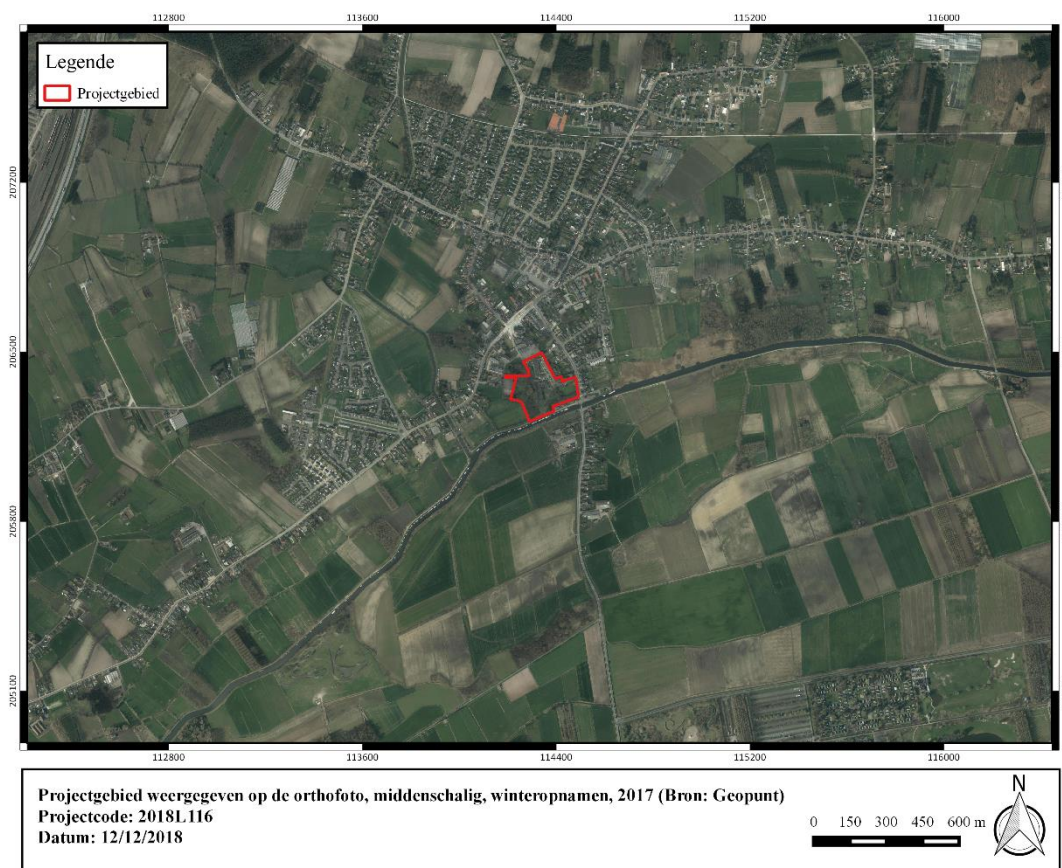

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Wachtebeke, in de provincie Oost-Vlaanderen. Wachtebeke grenst in het noorden aan Nederland en Zelzate, in het oosten aan Moerbeke, in het zuiden ter hoogte van de grens van Zuidlede met Zaffelare en in het westen aan Mendonk en Sint-Kruis-Winkel en Zelzate. Doorheen Wachtebeke, van west naar oost, stroomt de Moervaart, de gekanaliseerde noordelijke arm van de Durme, bijrivier van de Schelde. Deze deed dienst als een belangrijke verkeersweg voor vrachtvervoer.

Het plangebied is gelegen aan de Moervaart, tussen de Meersstraat en Dorp, op zo'n 160 m ten zuiden van de huidige dorpskern. Het projectgebied beslaat een oppervlakte van 4,2 ha en omvat de percelen 1060k, 1033p, 1022 (partim) en 1095d van afdeling 1, sectie D. De noordelijke grens wordt uitgemaakt door percelen 1040a2, 1060m, 1093m e 1096g; de oostelijke grens sluit aan bij de Meersstraat; de zuidelijke grens wordt bepaald door de percelen 1097x, 1097w; 1097p, 1099c en de Meersstraat zelf die aansluit bij de Moervaart; en de westelijke grens wordt uitgemaakt door de oerzellen 1015, 1016, 1021, 1040^e2 (partim) en 1040a2 (partim). Vlakbij de zuidelijke grens situeert zich de Moervaart. Op zo'n 270 m ten westen van het plangebied bevindt zich de Pachtgoedbeek.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 4,2 ha.

Op heden is ter hoogte van het terrein een verzorgingshuis 'Moervaartheem' gelegen. De gebouwen van dit woonzorgcentrum zijn op heden grotendeels niet onderkelderd. Enkel in het noordelijk deel van het zuidelijk gebouw is een kelder met oppervlakte van ca. 130 m² weergegeven. Rondom de gebouwen is verharding waar te nemen in de vorm van wandelpaadjes, rijlanen en parkeergelegenheden.

Het zorgcomplex is ingeplant in een beboste groenzone langsheen de Moervaart.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de bouw van een nieuw woonzorgcentrum en assistentiewoningen 'Moervaartheem'. Hiervoor dient een deel van het reeds bestaande gebouw gesloopt te worden. De totale oppervlakte hiervan bedraagt 1833 m². De verschillende bodemingrepen zullen in 3 fasen verlopen:

Fase 1:

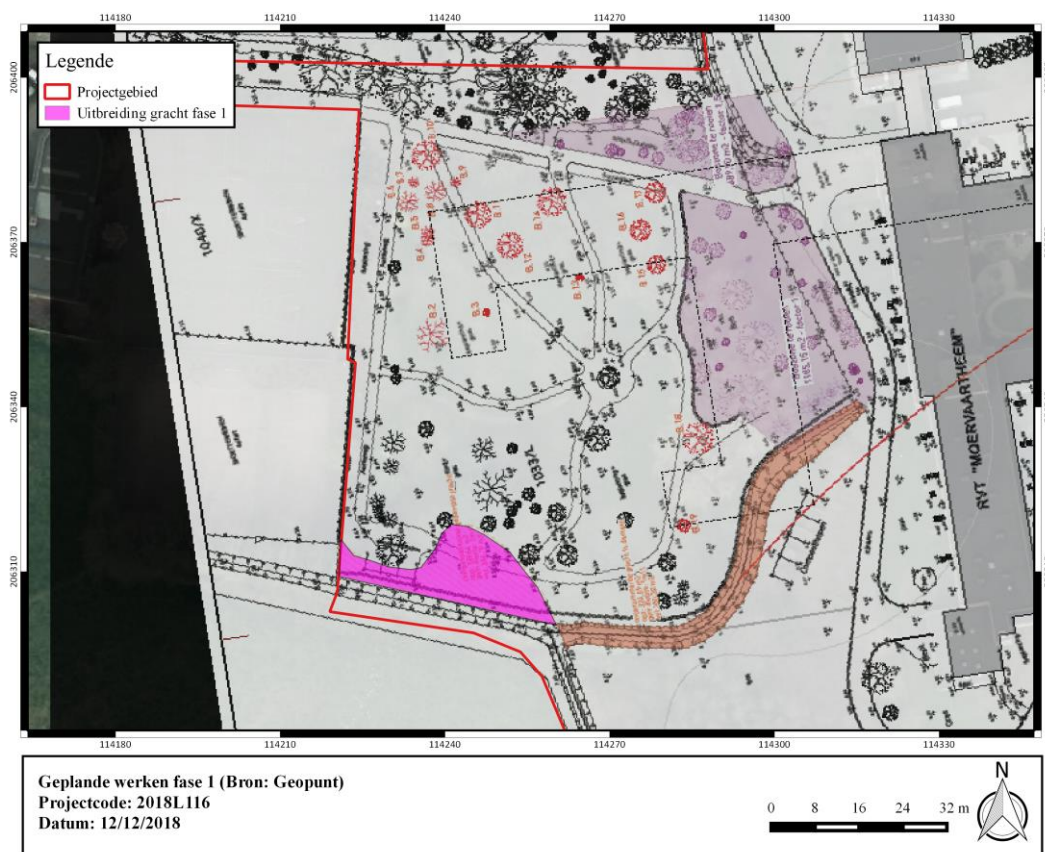
- Boszones te rooien:
 - 1185,15 m² x factor 1 = 1185,15 m². (paarse opvulling)
 - 489,90 m² x factor 2 = 734,85 m² (paarse opvulling)
 - De totale te rooien zone bedraagt 1920 m².

De bestaande wortels worden hiertoe uitgefreesd.

- Tevens worden de nodige paadjes uitgebroken in functie van de aanleg van de nieuwbouw.
- Compensatiezone gedempte gracht (329 m²) met een gemiddelde diepte van 1,11 m. (roze)
- Ongenummerde gracht te dempen (325 m²) met een gemiddelde diepte van 1,11 m. (bruin)

Binnen fase 1 betreffen de bodemingreep in het ongeroerde sediment de uitbreiding van een bestaande gracht (328 m²). Ook het uitfrezen van de bestaande bebossing dient als bodemingreep gezien te worden.

Figuur 5: Geplande werken fase 1 (Bron: Geopunt).

Fase 2:

- Bouw van het westelijk gedeelte van de nieuwbouw.

Na het rooien van de bomen en paadjes plant de opdrachtgever de inrichting van het westelijk gedeelte van de nieuwbouw over een oppervlakte van ca. 2070 m². Van dit deel van het gebouw zal ca. 1030 m² onderkelderde zijn. Funderingswijze is nog niet gekend en is nog te bepalen na ingenieursstudie.

Tevens wordt rondom dit gebouw reeds in deze fase reeds ca. 470 m² aan omliggende verharding aangelegd.

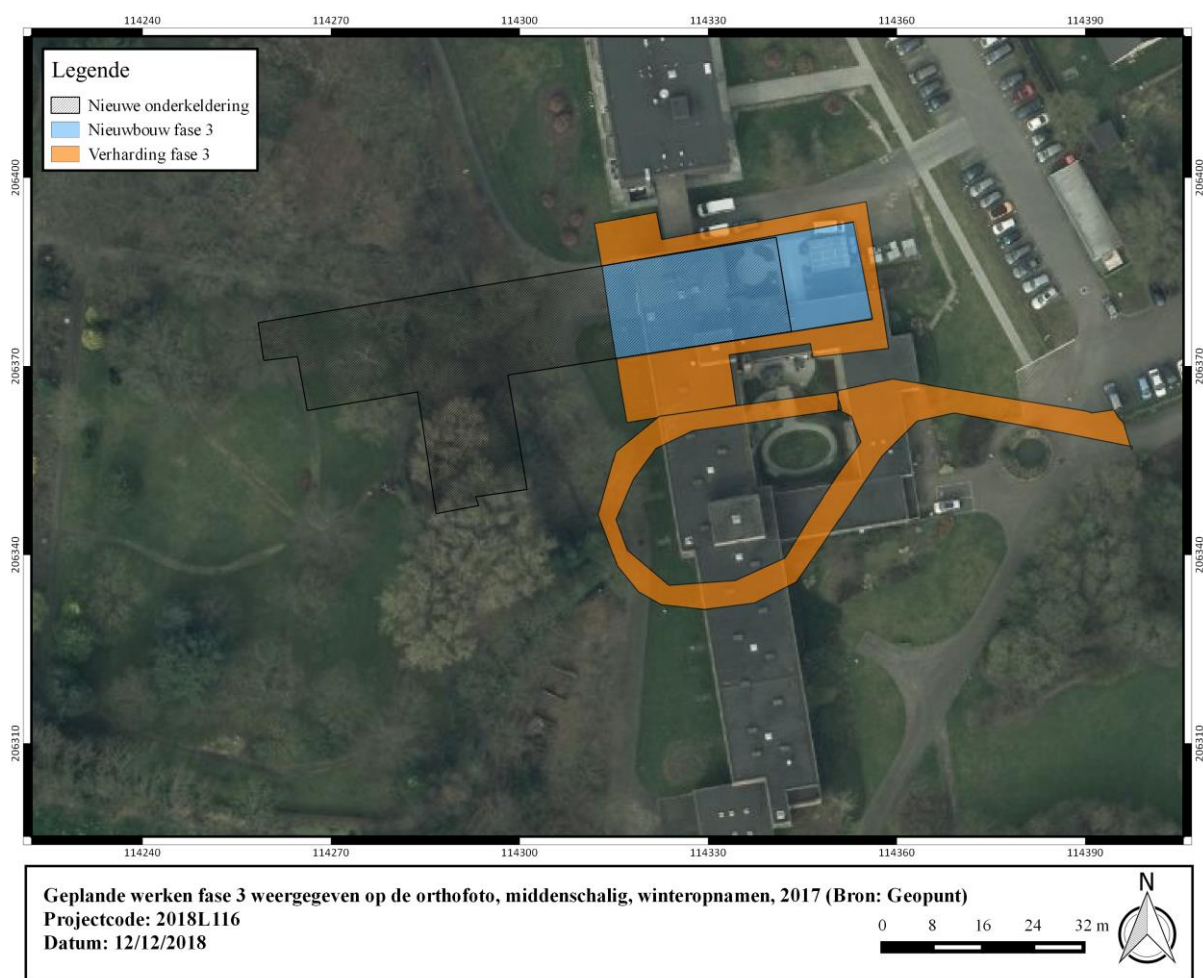

Figuur 6: Geplande werken fase 2 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

Fase 3:

- Sloop van het bestaande gebouw in het zuiden (1833 m²)
- Bouw van het oostelijk gedeelte van de nieuwbouw (ca. 630 m² + 460 m² omliggende verharding)
- De aanleg van een inrit en 'rotonde' precies ten zuiden van de nieuwbouw (ca. 585 m²).

Het gebouw wordt deels onderkelderd (ca. 420 m² binnen fase 3, de diepte is 3,91 m-mv).

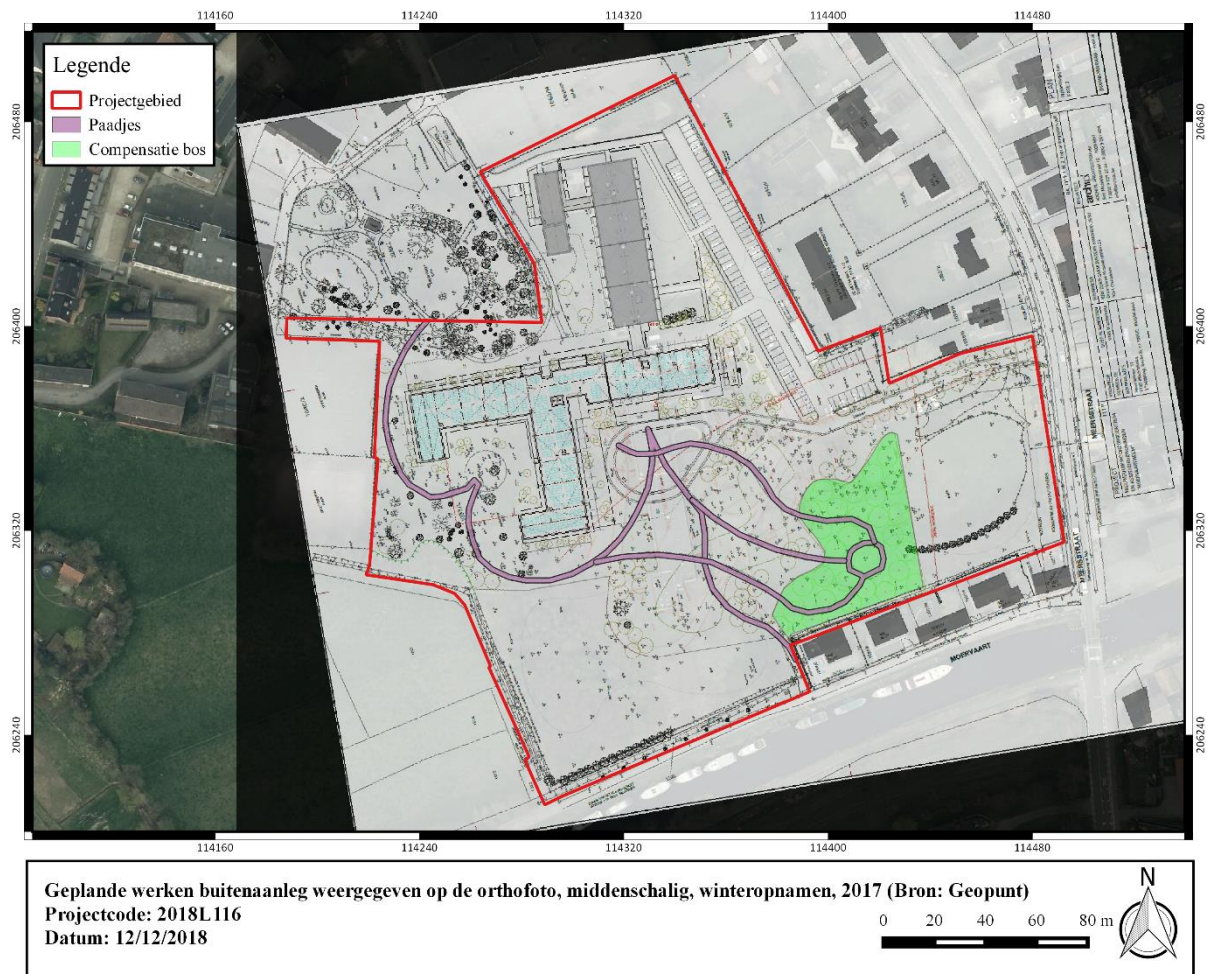

Figuur 7: Geplande werken fase 3 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

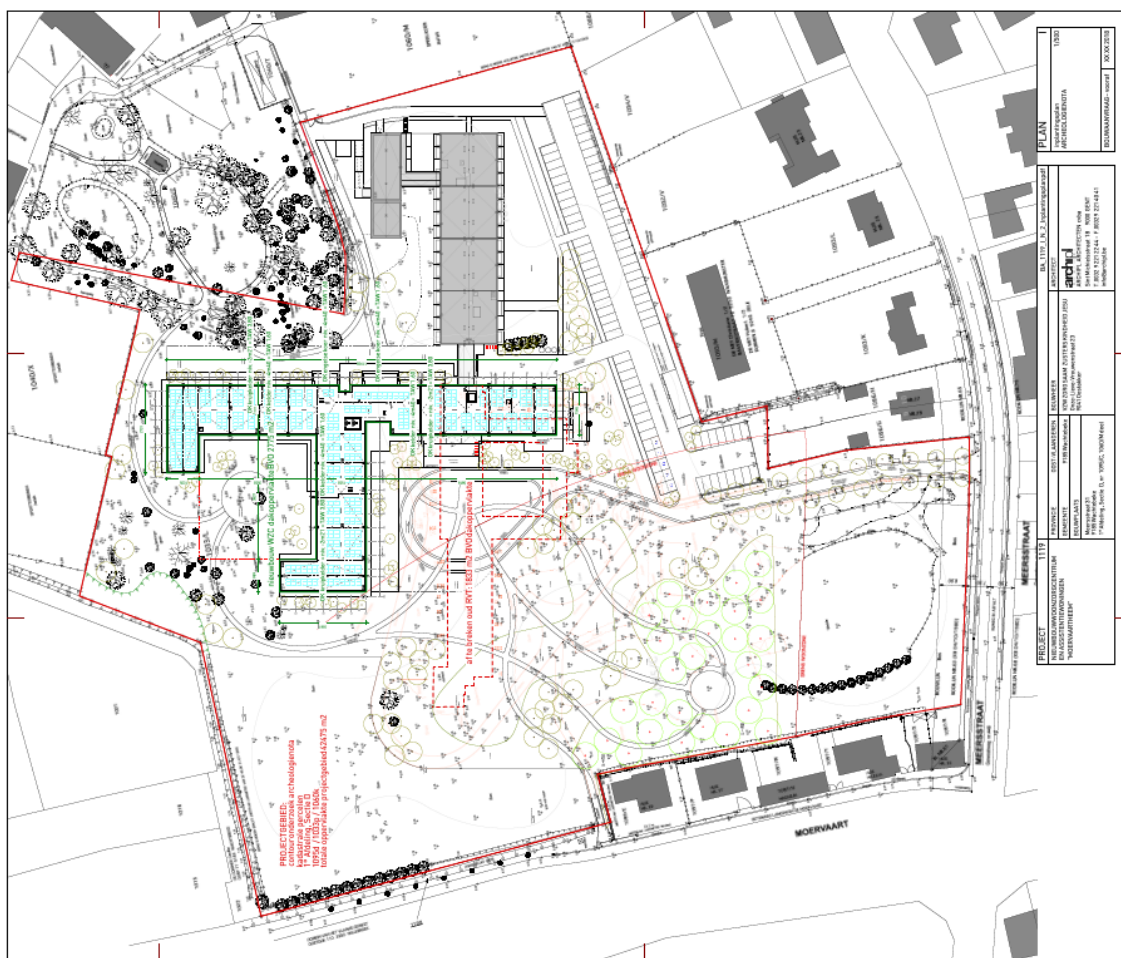
Buitenaanleg

Voor de buitenaanleg worden een ruim aantal nieuwe paadjes aangelegd. Hiertoe wordt ter hoogte van de voorziene paadjes 20 cm-mv uitgegraven. In de zuidwestelijk deel van het plangebied staat een compensatiezone bos ingetekend. Hier worden nieuwe bomen ingeplant. Verspreid over het terrein worden nog een ruim aantal bomen ingeplant. Ter hoogte van de groenzone wordt geen algemene bodemingreep voorzien.

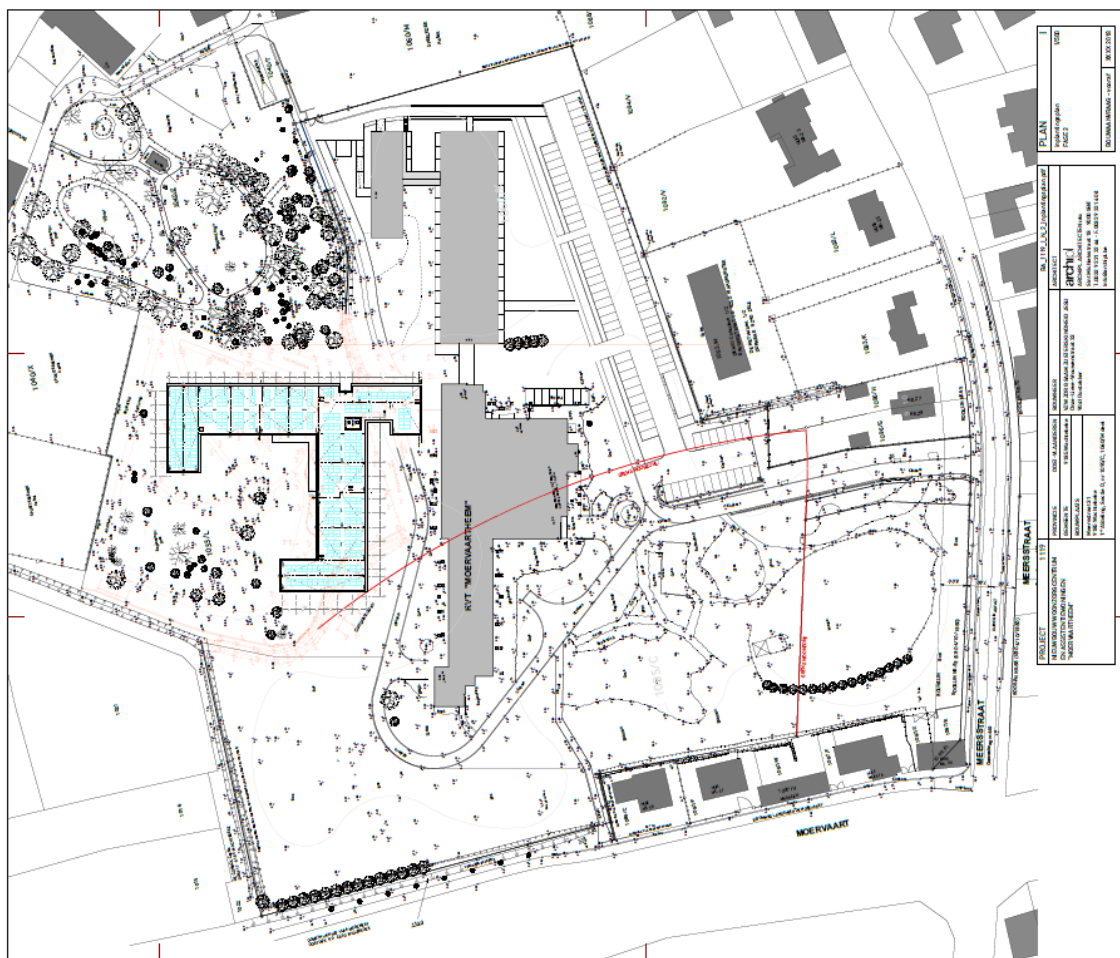
Op de plannen in bijlage wijzen de groengekleurde bomen op ontworpen toestand, de zwarte bomen zijn bestaande bomen.

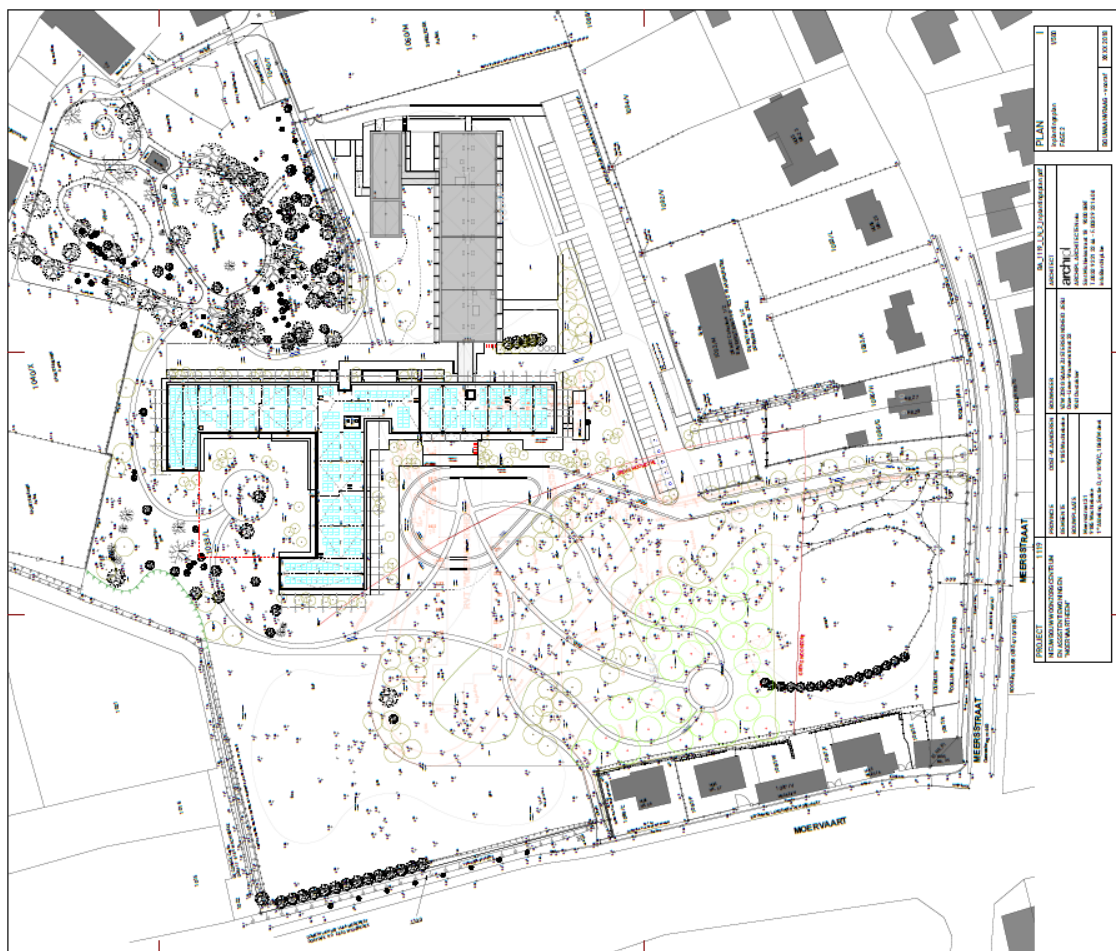
Figuur 8: Geplande werken buitenaanleg weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

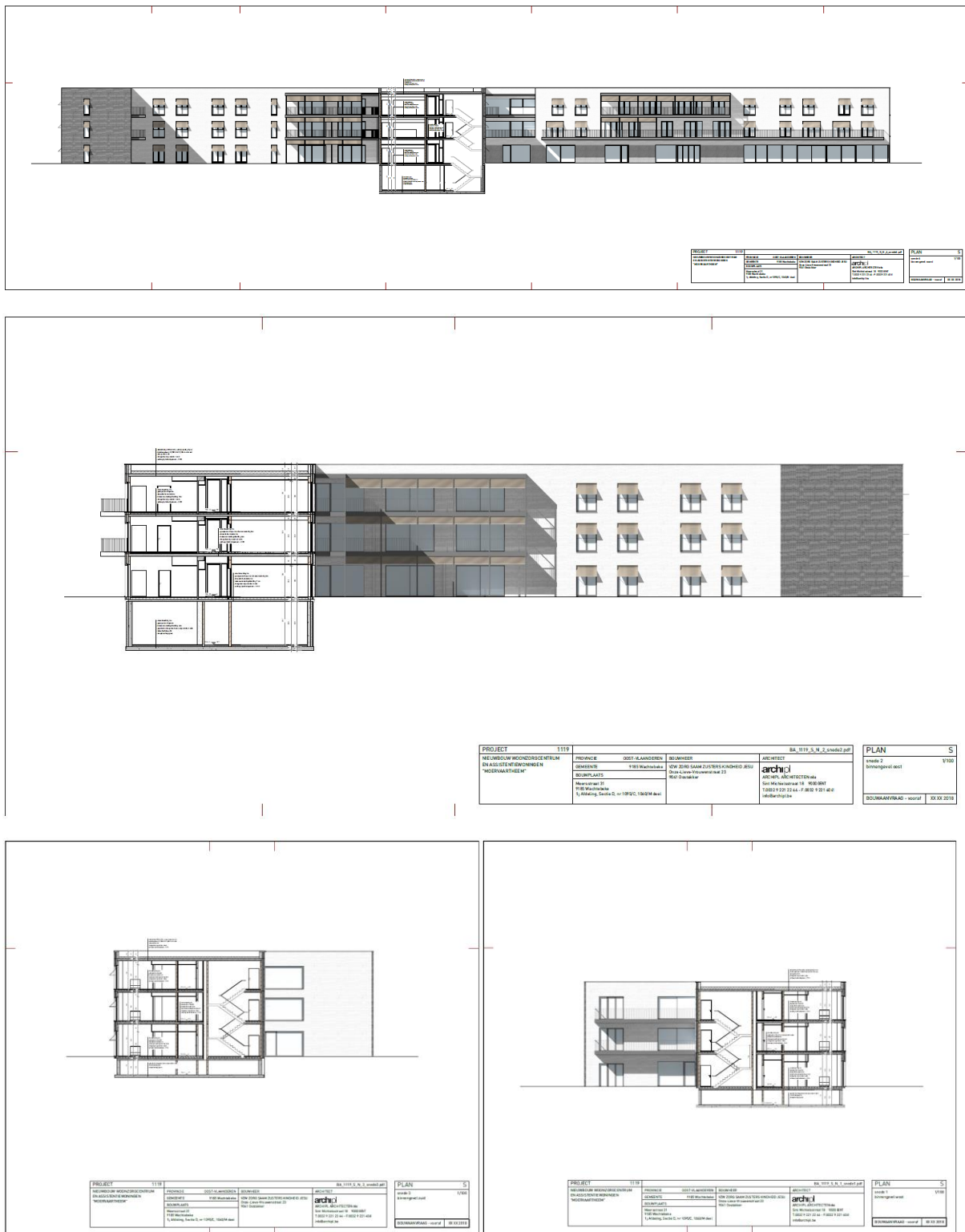
Figuur 9: Inplantingsplan ontworpen toestand (Archipl Architecten).

Figuur 11: Inplantingsplan fase 2 (Archipl Architecten).

Figuur 12: Inplantingsplan fase 3 (Archipl Architecten).

Figuur 13: Snedes noord, oost, zuid en west (Archipl Architecten).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Vlaamse zandstreek en Scheldebekken
Tertiair	Lid van Bassevelde (Fm. Zelzate)
Quartair	Type 3 en 3a: fluviatiele afzettingen / eolische afzetting / hellingsafzetting
Bodemtypes	ZcP, ZdP, Sdp, sPep, Egp(v), OB
Potentiële bodemerosie	Geen info
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	4,19 – 6,92 m TAW
Hydrografie	Scheldebekken (deelbekken: Moervaart-Durmebekken) Waterlopen: Moervaart

1.4.1.1 Landschappelijke situering

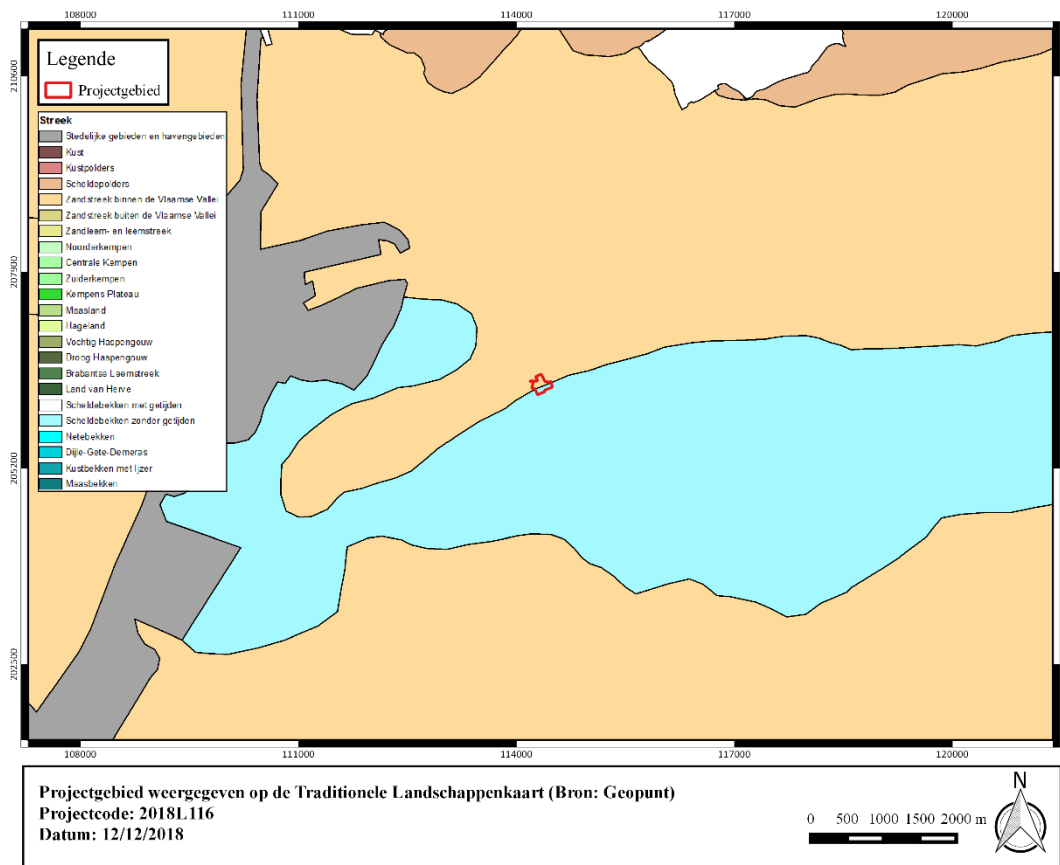
Landschappelijk situeert het plangebied zich deels in het Scheldebekken zonder getijden, deels in de zandstreek binnen de Vlaamse vallei. Het zuidelijk deel van het plangebied maakt deel uit van de Moervaartdepressie, het noordelijk deel van het plangebied maakt deel uit van de dekzandrug Maldegem-Stekene, gevormd in het pleniglaciaal.

De Moervaartdepressie was allicht het grootste meer van een serie meren aan de zuidrand van deze zandrug. Binnen de depressie schommelen de TAW waarden rond de +4 m TAW. Binnen het gebied is wel een duidelijk microreliëf aanwezig, met depressies en hoger gelegen zones. Deze verschillen in het microreliëf zijn te relateren aan de geomorfologie van het gebied, en meer specifiek met de aanwezigheid van vroegere waterlopen, oeverwallen, duinruggen etc.

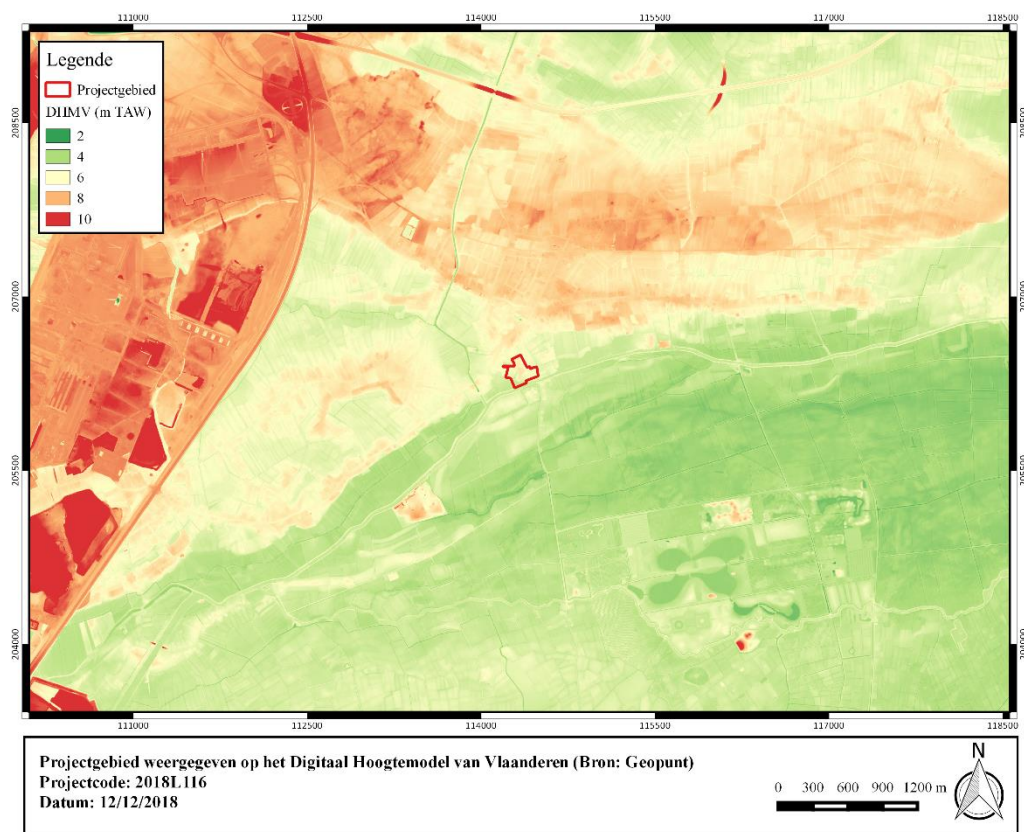
De hoogte van het plangebied varieert tussen ca. 4,19 en 6,92 m TAW. Het terrein helt lichtjes af naar het zuiden, richting Moervaart die aansluit bij de zuidelijke grens van het onderzoeksgebied. Op het DHMV is te zien dat het terrein mogelijk deels is opgehoogd, vooral ter hoogte van de bestaande bebouwing. De omvang van deze ophoging kan echter niet louter op basis van het DHMV worden bepaald, en wordt beter in kaart gebracht door middel van gerichte boringen.

Hydrografisch gezien is het projectgebied gelegen in het Scheldebekken (deelbekken: Moervaart-Durmebekken).

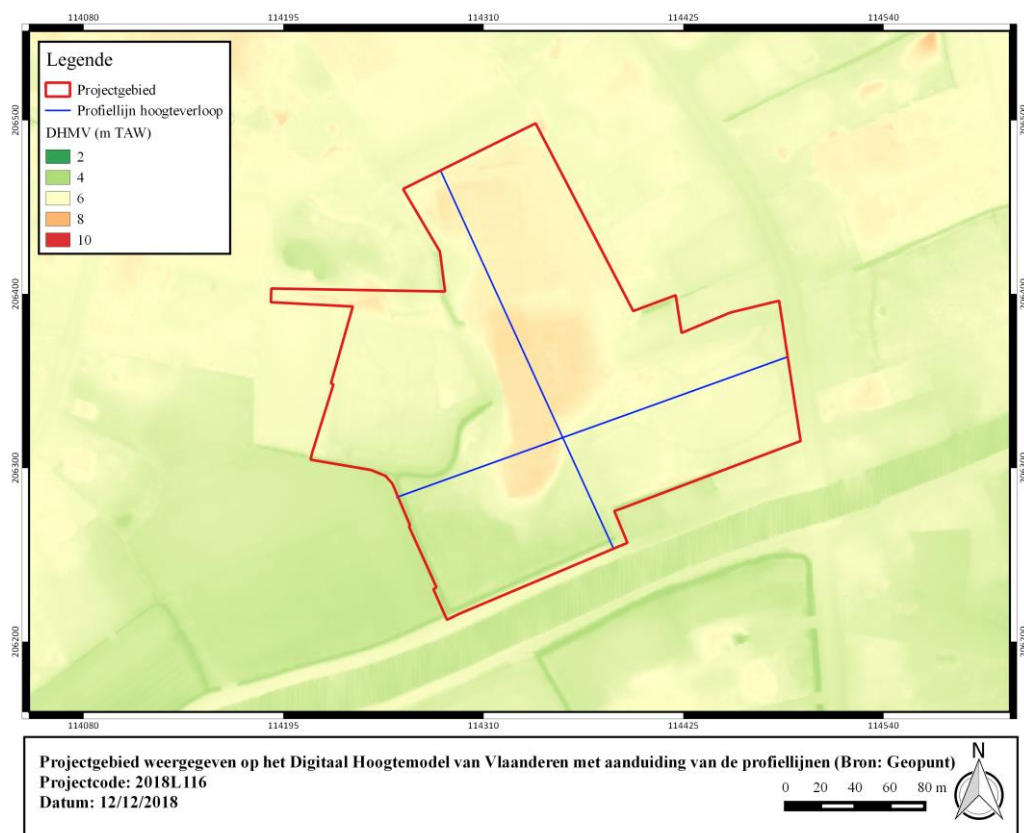
Er is geen info gekend over de potentiële bodemerrosie van het terrein, hoewel kan aangenomen worden dat deze zeer laag tot verwaarloosbaar zal zijn gezien de potentiële bodemerrosie van de percelen errond en de landschappelijke ligging.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

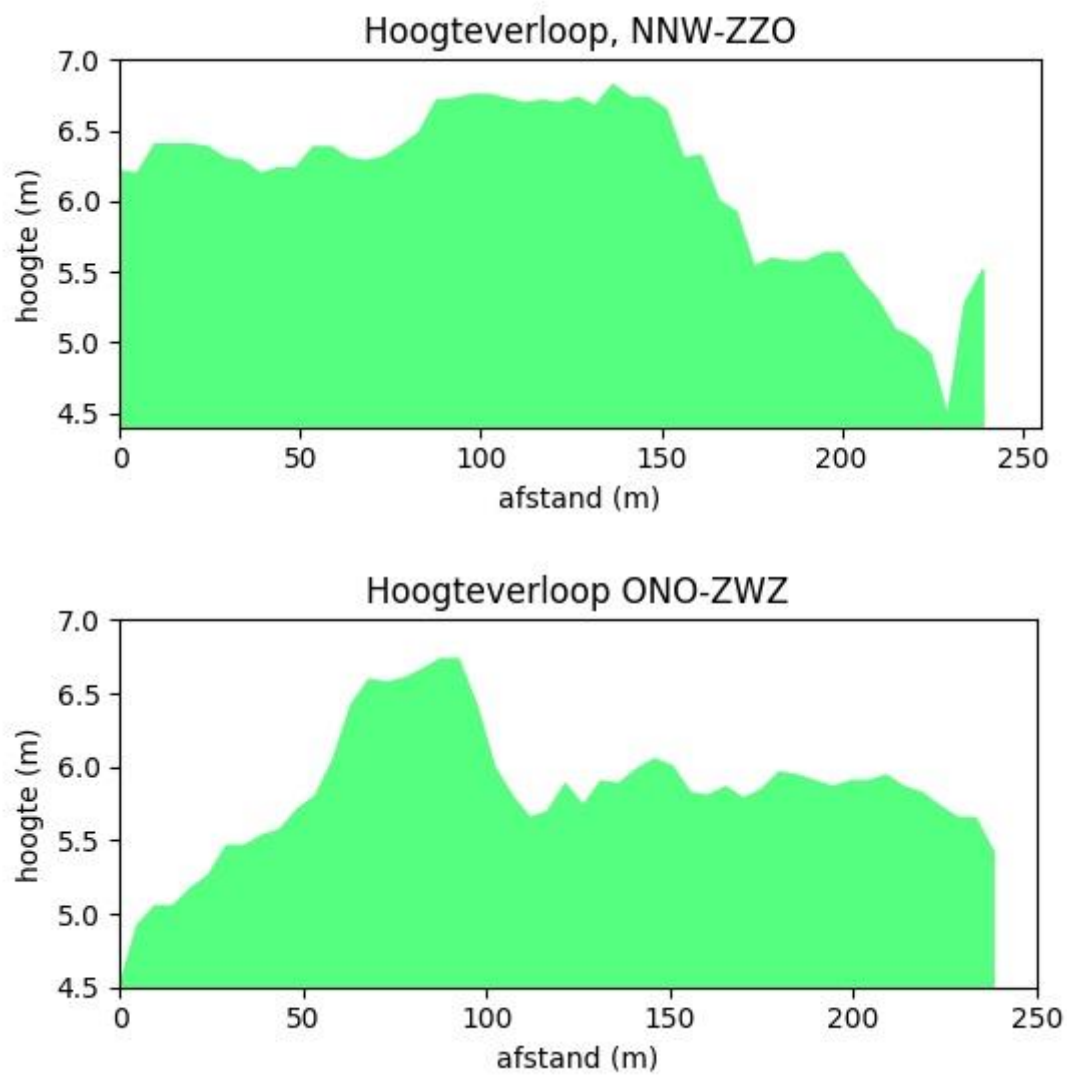

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

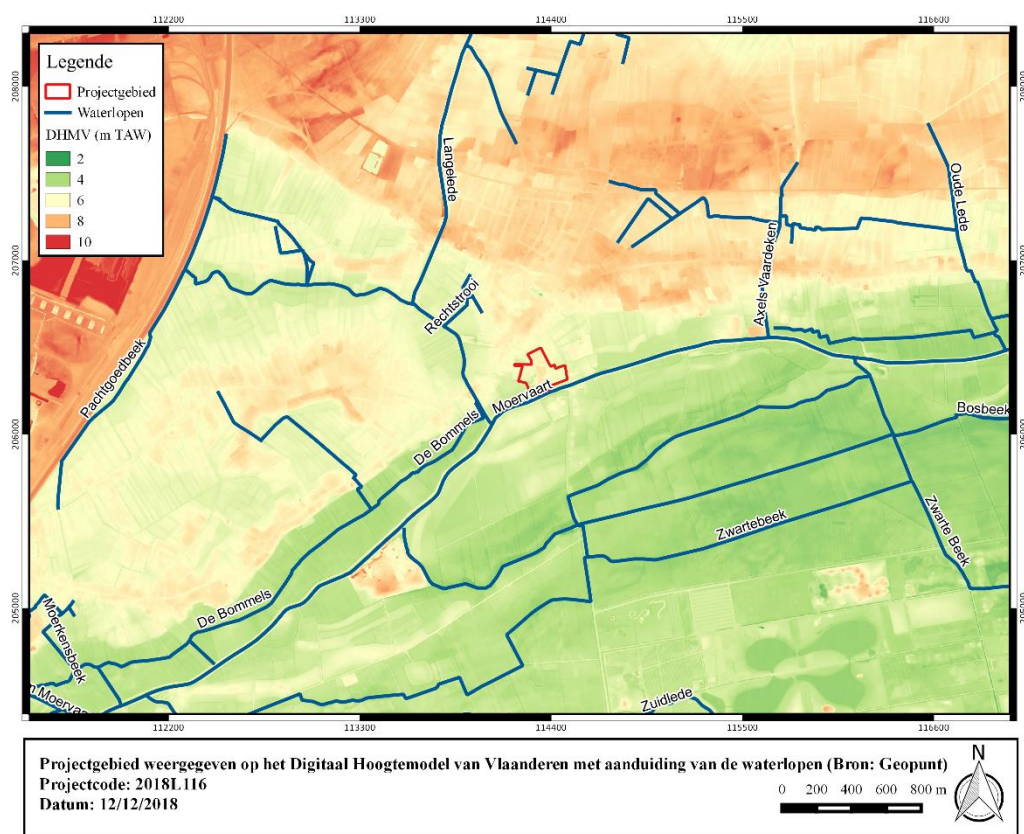

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

Figuur 17: Hoogteverloop, NNW-ZZO en ONO-ZWZ (Bron: Geopunt).

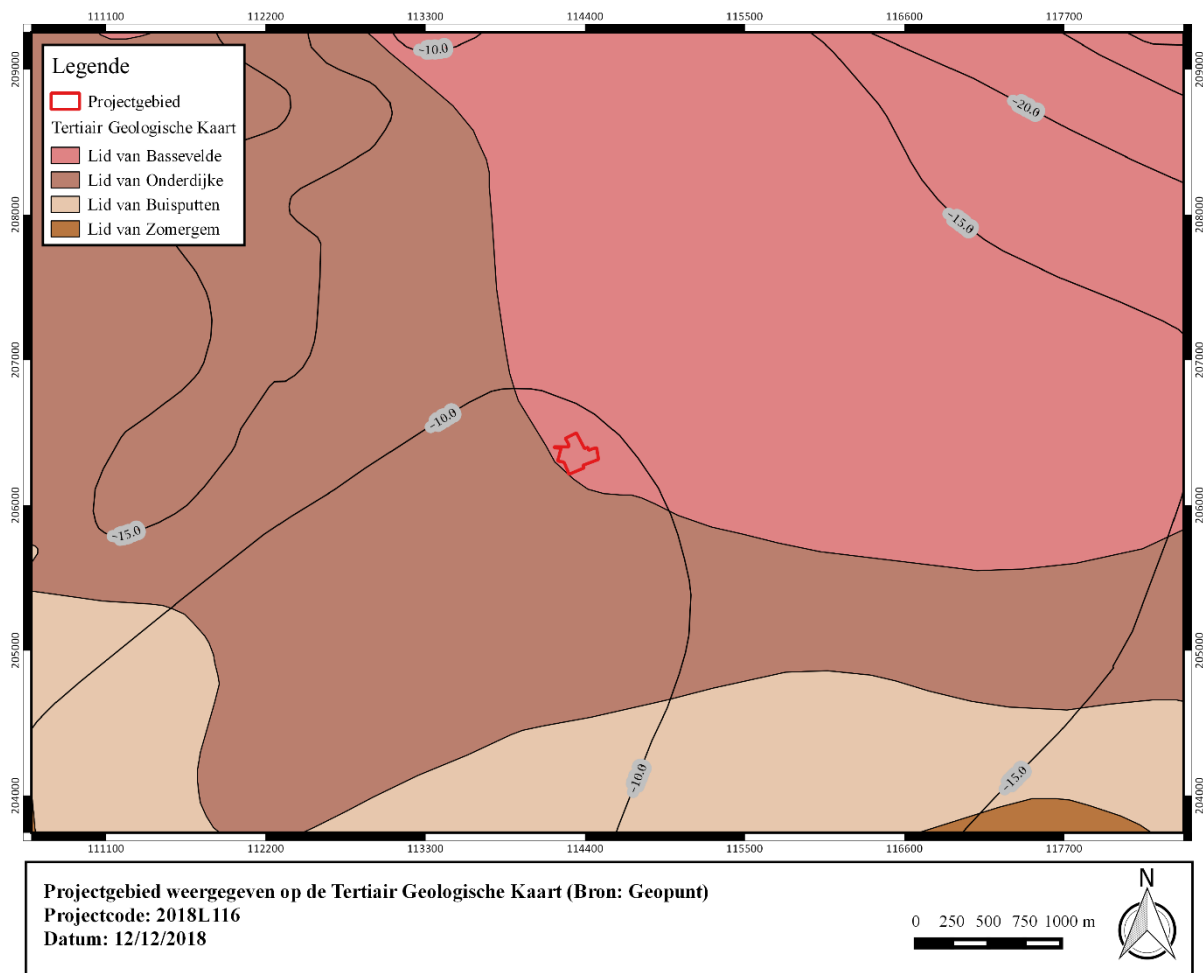

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Bassevelde** (Formatie van Zelzate). De Formatie van Zelzate bestaat uit mariene fijne zanden en zandige kleien. De formatie begint met een basale laag met silexfragmenten, gerolde zandsteentjes en grof kwartszand en venige intercalaties. Deze basale laag wordt gevolgd door het **Lid van Bassevelde**. Dit is een donkergrijs, glauconiet- en glimmerhoudend fijn lemig zand met lokaal dikke lenzen van grijze klei.

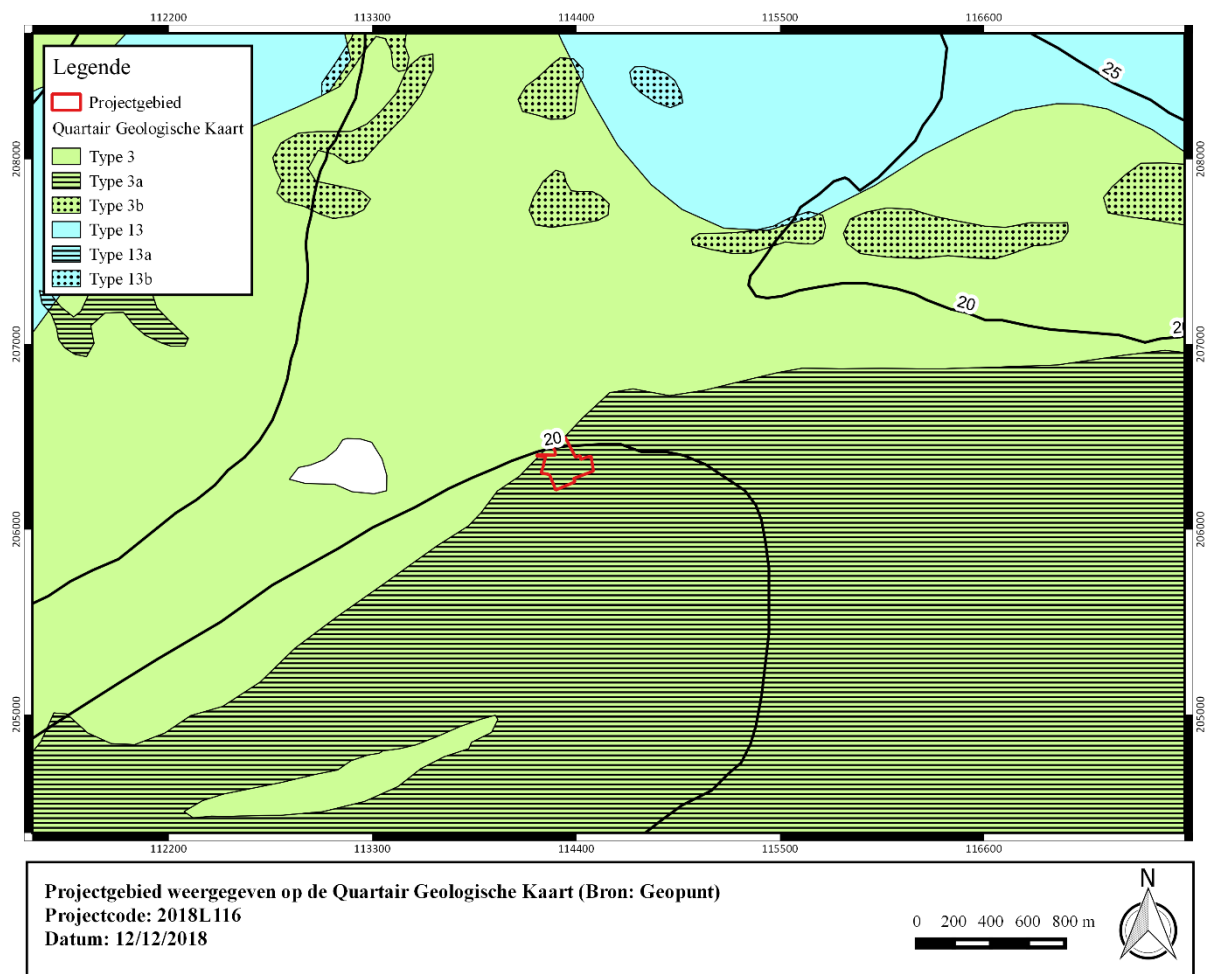

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodemvormingsprocessen

Binnen het projectgebied kunnen 5 bodemtypes geconstateerd worden.

Het bodemtype **ZcP** is een matig droge zandbodem zonder profiel of met onbepaald profiel. De roestverschijnselen komen voor tussen 60 en 90 cm.

Het bodemtype **ZdP** is een matig natte zandbodem zonder profiel. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm. Het zijn jong overstoven gronden die dikwijls een oorspronkelijk nat profiel overdekken.

Het bodemtype **Sdp** is een matig natte lemig zandbodem zonder profiel. Onder bos is de Ap afwezig maar onder landbouwgrond is de Ap 30-40 cm dik en donker grijsbruin. Roestverschijnselen beginnen op 40-60 cm.

Het bodemtype **sPep** is een natte licht zandleembodem zonder profiel met zand op geringe diepte (ondieper dan 75 cm). De bouwvoor is donkerbruin tot donker grijsbruin met roestverschijnselen. Het materiaal wordt bruingrijs en sterk roestig vanaf 25 cm. Tussen 40 en 55 cm wordt het grijs en is het profiel fijn gelaagd met afwisselende zandige en kleiige laagjes. Het volledig gereduceerd materiaal situeert zich op ongeveer 100 cm diepte. Op 50-70 cm komt een kalkrijk stroomzand voor.

Het bodemtype **Egp(v)** is een uiterst natte, gereduceerde kleibodem zonder profielontwikkeling met oppervlakkige veenbedekking. Onder de donkergrijs humeuze bovengrond komt vanaf 30 cm diepte een gereduceerd blauwgrijs slik voor dat veel half verteerde plantenresten bevat. De bodems staan voor het grootste gedeelte van het jaar onder water. Sommige bodems zijn uitgeveend.

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Wachtebeke is een grensgemeente in het noorden van de provincie oost-Vlaanderen. Landschappelijk vallen er een aantal belangrijke zones op. Het noordelijk deel van het dorp behoort tot de Vlaamse Zandstreek en kent een reliëf met droge ruggen en natte depressies. Dit bebost gebied vertoont veenrijke moerassen en was historisch interessant voor turfwinning.

Het zuidelijk deel van Wachtebeke behoort tot de natte Moervaartvallei met voornamelijk onbewoond wetland. De Moervaart speelde een belangrijke rol als verkeersweg. Moervaart ontwikkelde zich op een hogere zandrug parallel met voornoemde vaart.

Op het grondgebied van Wachtebeke zijn door middel van veldprospecties een ruim aantal sites gelokaliseerd vanaf het epipaleolithicum en vooral het mesolithicum. Deze gegevens wijzen op een oude menselijke frequentie van de regio. Mogelijk valt de dorpskern samen met een onderdeel van de heerweg Brugge-Antwerpen, bij de afsplitsing van de weg naar Gent. Allicht is de oudste kern van het dorp terug te vinden in de wijk Kalve, op het hoogste punt van het dorp.

De eerste literaire vermelding van Wachtebeke is als Wagtebeke en dateert uit 1198. De ontginning van de veenrijke gronden ving reeds aan in de 12^e eeuw. Bij deze ontginning speelden abdijen een belangrijke rol. De Sint-Pietersabdij ontving door schenking ca. 1175 moergronden en zou een curtis oprichten in de Meersstraat die als ontginningscentrum fungeerde. Het moerassige ontoegankelijke noordelijke deel van Wachtebeke zou pas bebouwd geraakt zijn sinds de 17^e eeuw na bedijking van het gebied. Door het graven van de Sasse Vaart (voltooid in 1563), de voorganger van het kanaal Gent-Terneuzen, verloor Wachtebeke zijn belang als overslagplaats en knooppunt van de scheepvaart tussen Gent en de zee. Wachtebeke heeft nooit als afzonderlijke heerlijkheid bestaan maar maakte deel uit van één van de Vier Ambachten, namelijk van het Ambacht Assenede. Vanaf 1579 verwierf Wachtebeke met Sint-Kruis-Winkel, die door de Sasse Vaart afgesneden waren van de rest van het Ambacht Assenede, een afzonderlijke vierschaar die zetelde in Wachtebeke.³

³ Inventaris Onroerend Erfgoed

1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Het plangebied is op meerdere historische kaarten af te lezen. Hieronder worden zowel de Ferrariskaart (1771-1777), als de Atlas der Buurtwegen (1840), en de Poppkaart (1842-1879) besproken.

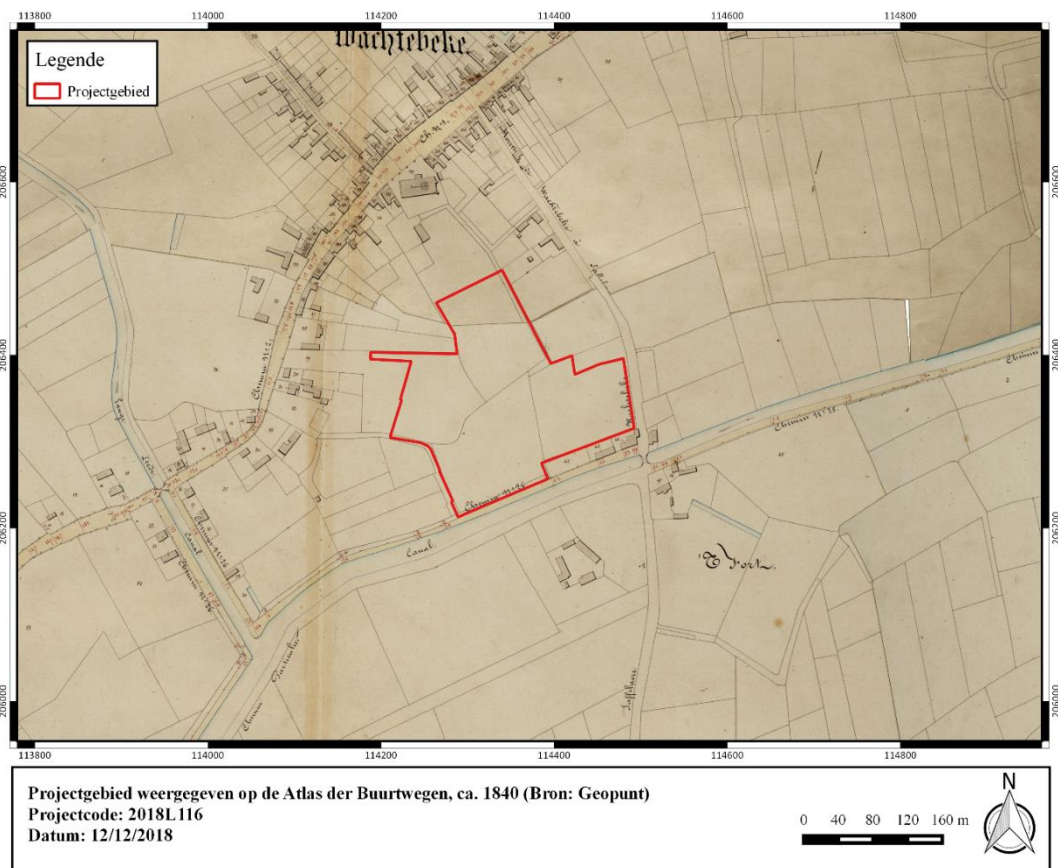
De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer ter hoogte van het projectgebied. De zone wordt in het noorden gekarteerd als akker/veld, het zuiden wordt gekarteerd als weiland. De kaart toont duidelijk de dualiteit tussen het wetland langsheen de Moervaart en de hoger gelegen zone waar het mogelijk is aan landbouw te doen. Hieruit valt af te leiden dat de noord-zuid georiënteerde helling in het terrein toen reeds aanwezig was. Het stratenpatroon op de Ferrariskaart vertoont reeds veel gelijkenissen met de huidige wegenis. Het tracé van de Meersstraat is reeds duidelijk waarneembaar. Ze wordt gekarteerd als een met bomen omzoomde weg. De Meersstraat steekt het water over aan de hand van een stenen brug. In de directe omgeving van het plangebied, meer bepaald ten zuiden en noorden ervan zijn wel enkele gebouwen gekarteerd.

Ook de 19de eeuwse kaarten (de Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart) karteren geen bebouwing ter hoogte van het projectgebied. Echter wel ten noorden kunnen we lintbebouwing bemerken en ten zuiden enkele losstaande gebouwen. Op de Poppkaart kan een zelfde beeld opgemerkt worden.

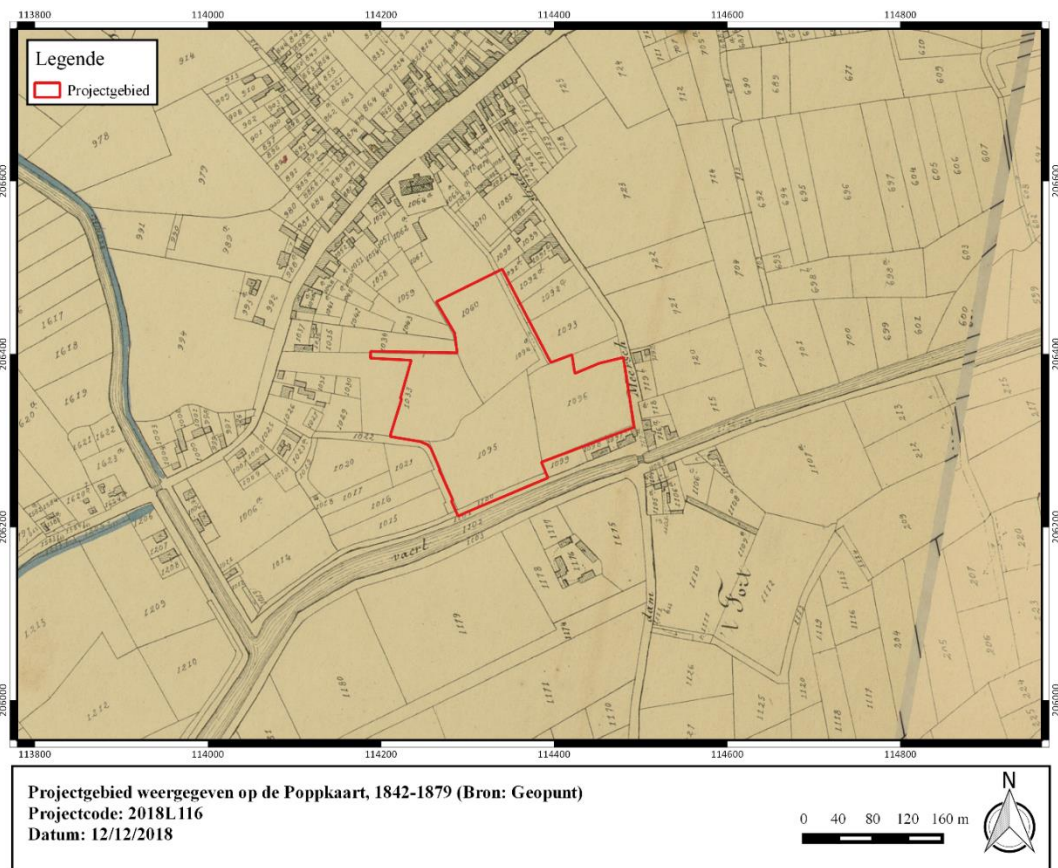

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

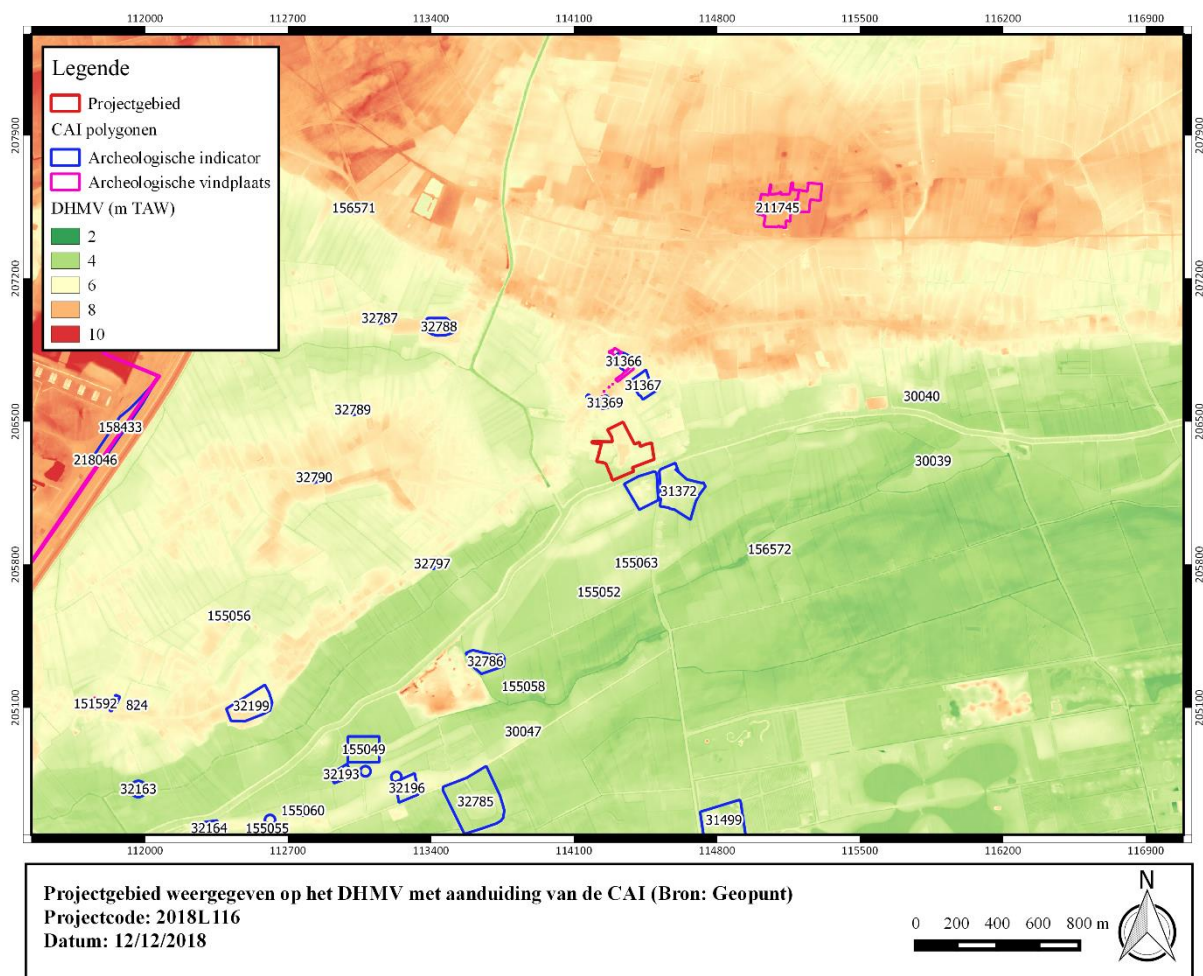
1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden

De gekende archeologische gegevens wijzen er op dat het gebied van de Moervaart depressie intensief werd bezocht tijdens het finaal paleolithicum en het (vroeg-) mesolithicum. In mindere mate wijst een aantal vondsten ook op aanwezigheid in het neolithicum. Deze gegevens komen voornamelijk van een aantal prospecties aan de rand van en in de depressie.

Hieruit blijkt een zeer dicht patroon aan vindplaatsen, met een nagenoeg continue ‘keten’ van sites op de noordelijke rand van de depressie, en eveneens een groot aantal sites gelegen op de duinruggen, zoals deze van Mendonk, en andere hoger gelegen opduikingen in of op de rand van de depressie. De analyse van deze vindplaatsen toont opvallende patronen. In de eerste plaats is er een opvallend hoog aantal vindplaatsen uit het finaal-paleolithicum, meer specifiek behorend tot de Federmesser- cultuur. Het betreft de grootste concentratie aan vindplaatsen van deze periode in heel Zandig Vlaanderen. De Moervaartdepressie vormt aldus een gaaf bewaard landschappelijk geheel met een rijk archeologisch en natuurwetenschappelijk bodemarchief uit het laatglaciaal en holoceen.

Daarnaast zijn er verschillende cartografische indicatoren van sites met walgracht, een fort, een luthof, versterkte kastelen en dergelijke in de buurt van het projectgebied. Ook werden reeds een aantal archeologische prospecties en opgravingen uitgevoerd in de buurt van het projectgebied. Op het Dr. Jules Persynplein werden naar aanleiding van de herinrichting van het plein verschillende muurresten die gerelateerd kunnen worden bebouwing zichtbaar op de historische kaarten teruggevonden. Nog aan dit plein werden de funderingsresten teruggevonden van een hoofdgebouw van 14 bij 10 m. verder werd een muur aangetroffen opgebouwd uit grote kloostermoffen. Dit alles kan in de middeleeuwen gedateerd worden. Verder waren nog restanten gevonden van een gracht van mogelijke walgracht. Er werden eveneens verschillende bouwresten van gebouwen uit de 17^e eeuw aangetroffen. Dit alles bevindt zich op ongeveer 300 m ten noorden van het projectgebied.

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

824	Veldprospectie (1999) – Opgraving; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Kerk: - oudste relict: eenbeukige kerk (14de eeuw) ter hoogte van het huidige koor - fase II van de kerk beoogde duidelijk een grote uitbreiding. Er werd een zijkoor aangebouwd (mogelijk aan twee zijden) - fase III wordt gekenmerkt door een uitbreiding van de kerk naar het westen - 17de eeuw: grondige renovatie, kerk wordt 3-beukig. Delen uit de eerste fasen worden hiertoe aangepast. Er werd een westtoren toegevoegd - fase IV: incorporeren van de volledige kerkstructuur onder één dak - fase V: in de 19de eeuw werd een doopkapel toegevoegd Bron: Steurbaut P. & Vermeiren G. 2007, Sint-Kruis-Winkel, Heilig-Kruiskerk, in: Archeologisch onderzoek in Gent 1999-2006. Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent, reeks 2, nr. 1, pp. 181-189
-----	--

151592	Opgraving (2001); NK: 15 meter Nieuwste tijd (19de eeuw): kasteel; er werden funderingen teruggevonden Bron: Steurbaut P. & Vermeiren G. 2007, Sint-Kruis-Winkel, Sint-Kruis-Winkeldorp 35, in: Archeologisch onderzoek in Gent 1999-2006. Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent, reeks 2, nr. 1, pp. 190-191
159926	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 meter Late middeleeuwen: muurresten en vloerfragment; mogelijk van een voorloper van het 17de-eeuws kasteel Nieuwe tijd: muurresten Bron: Janssens D. e.a. 2012, Archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan het Dr. J. Persynplein, Wachtebeke, BAAC Vlaanderen Rapport 22
165430	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Nieuwe tijd (17de eeuw): enkele kuilen en grachten
211302	Mechanische prospectie (2015); NK: 15 meter Late middeleeuwen: fragmenten grijs en rood aardewerk Nieuwe tijd: onbepaald – fragmenten van vroegere bouwfases van de huidige kerk Nieuwste tijd (20ste eeuw): grafstructuur Bron: Gierts I., Krug C., Vanden Borre J., Perdaen Y., Terryn B. 2016: Archeologisch vooronderzoek Wachtebeke Kerkplein en Dorp, BAAC Vlaanderen Rapport 179, Gent
211359	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 meter Nieuwe tijd: muurresten, gedeeltelijk te relateren aan bebouwing zichtbaar op historische kaarten. Bron: Janssens D., Janssens N., Krekelbergh N., Vanden Borre J. 2012: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan het Dr. Julies Persynplein, Wachtebeke, BAAC Vlaanderen Rapport 22, Gent.
211745	Mechanische prospectie (2015); NK: 15 meter Nieuwste tijd: sterke verstoringen door diepploegen Bron: Terryn B., Vanden Borre J. 2015: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Wachtebeke - Stationsstraat, BAAC Vlaanderen Rapport 127, Gent.
211747	Opgraving (2012); NK: 15 meter

	Late middeleeuwen: Zes massieve bakstenen poeren, in een rechthoek van 14 bij 10m gelegen. Wellicht zijn dit de funderingen van een hoofdgebouw van die afmetingen. Daarnaast werd nog een muurtje opgebouwd met grote kloostermoffen en kan tot deze fase worden gerekend. Door de latere bebouwing waren de resten van deze fase heel fragmentarisch bewaard. – Puin- en brandlaag die de eerste bouwphase afdekt. – walgracht. De eerste dempingslagen bevatten materiaal uit de 13e- 15e eeuw. 16de eeuw: Dempingspakketten van de walgracht, op basis van de vondsten te dateren in verschillende fasen van 17e tot 19e eeuw. – Rechthoekig onderkelderd gebouw, bestaande uit een rechthoekige fundering, met zijden van 9 bij 7,30m. 17de eeuw: Derde bouwphase, waarbij het vroegere centrale gebouw werd verlaten, afgebroken en vervangen door een nieuw gebouw net ten oosten ervan. In deze fase werd ook de walgracht heraangelegd. Het nieuwe hoofdgebouw mat 21 bij 8,5m. Er werden enkel de fundering van het gebouw en de kelderruimte aangetroffen. Er werden ook de resten van een bijgebouw aangetroffen. – Bakstenen bruggenhoofd bij de walgracht. Bron: Demoen D., Vanden Borre, Van Remoorter, De Cleer S. 2014: Archeologische opgraving Wachtebeke - Persynplein, BAAC Vlaanderen Rapport 118, Gent.
218046	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 meter Onbepaald: Op één uitzondering na zijn alle sporen als recent geïdentificeerd. De uitzondering is een kuil, die echter geen dateerbaar materiaal bevat Bron: Billemont J., Krekelbergh N. & Desmet Ch. 2017: Nota. Gent, Karel de Clercqstraat. Verslag van resultaten, BAAC Vlaanderen Rapport 610, Gent.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

31365	Indicator cartografie; NK: 15 meter Nieuwe tijd (16de eeuw): openbaar gebouw
31366	Indicator cartografie; NK: 150 meter Onbepaald: versterkt kasteel met wallen en neerhof
31367	Indicator cartografie; NK: 150 meter Middeleeuwen: versterkt kasteel
31369	Indicator cartografie; NK: 15 meter

	Volle middeleeuwen: kerk
31370	Indicator cartografie; NK: 15 meter Vroege middeleeuwen: site met walgracht
31372	Indicator cartografie; NK: 150 meter Nieuwe tijd (16 ^{de} eeuw): fort
31499	Indicator cartografie; NK: 15 meter Nieuwste tijd (19 ^{de} eeuw): lusthof
32785	Indicator cartografie; NK: 15 meter Middeleeuwen: site met walgracht

Veldprospectie

30039	Veldprospectie (1983, 1985); NK: 150 meter Paleolithicum: lithisch materiaal: niet-geretoucheerd materiaal, kernen en werktuigen Mesolithicum: lithisch materiaal: niet-geretoucheerd materiaal, kernen en werktuigen
30040	Veldprospectie (1983); NK: 15 meter Paleolithicum: lithisch materiaal: niet-geretoucheerd materiaal, kernen en werktuigen
30047	Veldprospectie (1982, 1983); NK: 15 meter Paleolithicum: lithisch materiaal: groot deel geretoucheerde artefacten en klein deel werktuigen Mesolithicum: lithisch materiaal: groot deel geretoucheerde artefacten en klein deel werktuigen Neolithicum: lithisch materiaal.
32193	Veldprospectie (19 ^{de} eeuw); NK: 15 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
32196	Veldprospectie; NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal

32199	Veldprospectie (1990); NK: 15 meter Finaal-paleolithicum: lithisch materiaal
32787	Veldprospectie; NK: 15 meter Neolithicum: lithisch materiaal
32788	Veldprospectie (1983); NK: 15 meter Mesolithicum: lithisch materiaal Neolithicum: lithisch materiaal
32789	Veldprospectie (1983); NK: 15 meter Mesolithicum: lithisch materiaal Neolithicum: lithisch materiaal
32790	Veldprospectie (1983); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Neolithicum: lithisch materiaal
32797	Veldprospectie (1983); NK: 15 meter Mesolithicum: lithisch materiaal Neolithicum: lithisch materiaal
151593	Veldprospectie (2001); NK: 15 meter Onbepaald: vermoedelijke kalkzandstenen fragmenten afkomstig van de Heilig-Kruiskerk
155063	Veldprospectie; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal Neolithicum: lithisch materiaal
156571	Veldprospectie (1990); NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal Neolithicum: lithisch materiaal
156572	Veldprospectie (1983); NK: 150 meter Paleolithicum: lithisch materiaal

Onbepaald

32163	Onbepaald; NK: 250 meter Steentijd: sporen van prehistorische bewoning
32164	Onbepaald; NK: 15 meter Laat-mesolithicum: sporen van prehistorische bewoning
32786	Onbepaald; NK: 15 meter Steentijd: zone met sporen van prehistorische bewoning
32791	Onbepaald; NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal
155031	Onbepaald; NK: 15 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155043	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155048	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155049	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155052	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155055	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155056	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155058	Onbepaald; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
155060	Onbepaald; NK: 150 meter Laat-neolithicum: mogelijke grafheuvel

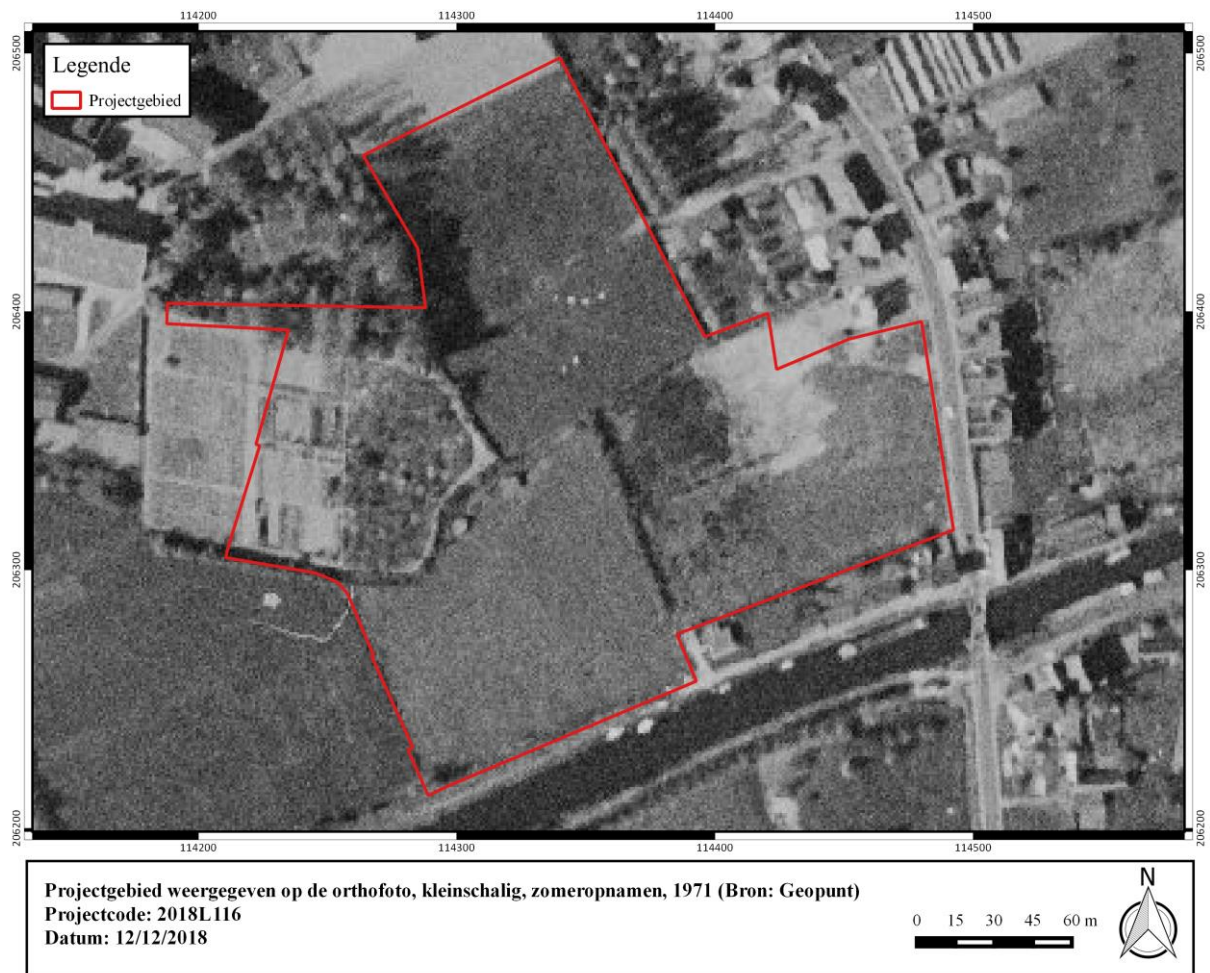

158433	Onbepaald; NK: 15 meter Nieuwste tijd (20ste eeuw): bunker
--------	---

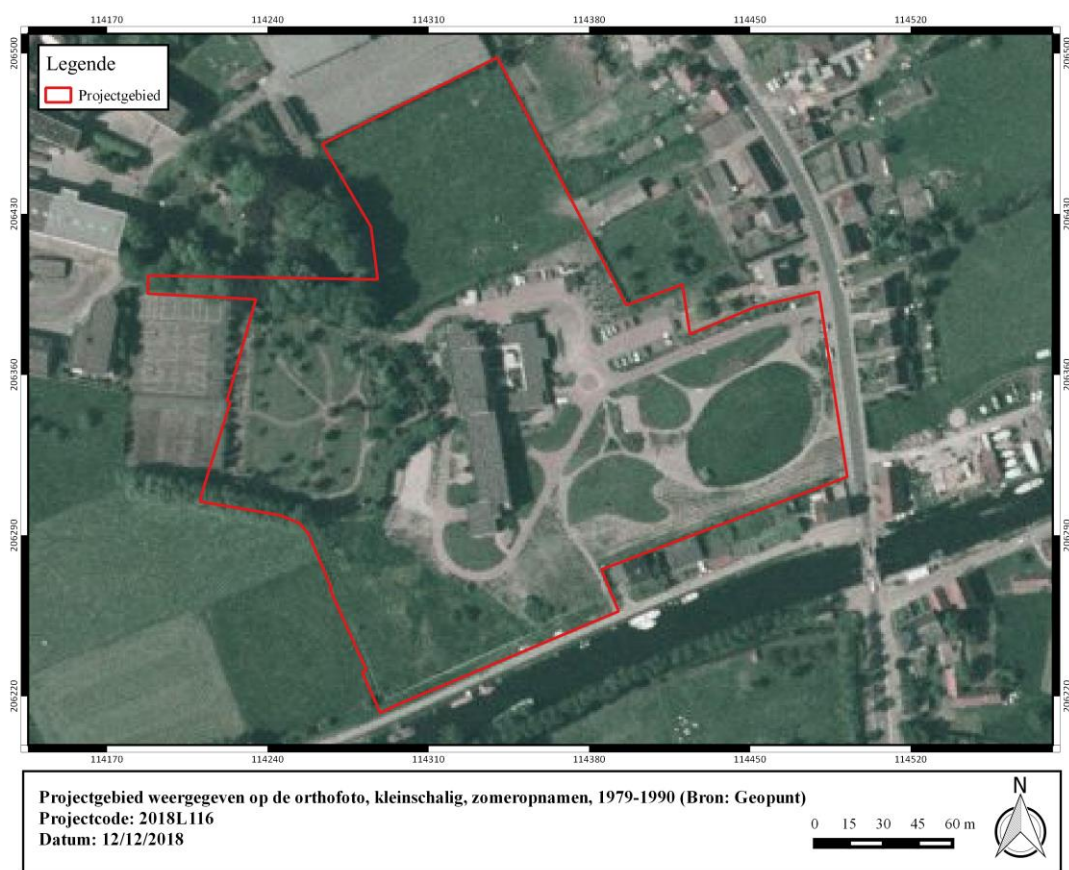
1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia.

De eerste beschikbare luchtfoto dateert uit 1971. Het terrein is in deze periode niet bebouwd maar bestaat uit verschillende percelen akkerland/grasland. Op de orthofoto van 1979-1990 is er verandering merkbaar. Centraal in het onderzoeksgebied is een deel van het huidige gebouwenbestand weergegeven. Bijkomend is er een patroon van toegangswegen, verharding en parking aangelegd. Het noordelijk, zuidelijk en westelijk deel zijn vrij van bebouwing. De orthofoto van 2000-2003 vertoont een grotendeels gelijkaardig beeld maar geeft een uitbreiding van de vegetatie en bomenbestand weer. Op de orthofoto van 2008-2011 zijn ten noorden vna de centrale bebouwing sporen van werfinrichting en werkzaamheden te zien. Deze kaderen in de aanleg van een gebouw in het noordelijk deel van het plangebied. Op de orthofoto van 2017 is dit gebouw gerealiseerd. De orthofoto van 2017 toont ook duidelijk een uitbreiding van de oostelijke parkeergelegenheid.

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

Op het projectgebied gelegen aan de Meersstraat 31 te Wachtebeke plant de opdrachtgever de bouw van een nieuw woonzorgcentrum en assistentiewoningen 'Moervaartheem'. Het gaat om een terrein met een totale oppervlakte van ca. 4,2 ha. Hiervoor dient het bestaande gebouw gesloopt te worden. De verschillende bodemingrepen zullen in 3 verschillende fasen lopen. Een eerste fase bestaat uit het rooien van bestaande bomen en het dempen van een gracht. Hierna zal het westelijke gedeelte van de nieuwbouw gebouwd worden, samen met de aanleg van verharding rondom het gebouw. Een deel van deze nieuwbouw zal onderkelderde zijn. In een laatste fase wordt het oostelijk deel van de nieuwbouw aangelegd, ook hiervan is een deel onderkelderde. Ook wordt in die fase een inrit en rotonde aangelegd ten zuiden van de nieuwbouw. Het bestaande gebouw wordt in deze fase gesloopt voorafgaand aan de nieuwbouw. Van het bestaande gebouw is ongeveer 130 m² onderkelderde. Verder worden nog verschillende nieuwe padjes aangelegd en wordt er een nieuwe groenzone aangelegd, dit laatste gaat niet gepaard met een bodemingreep. Het lijkt geen twijfel dat het grootste deel van de geplande werken in het kader van de ontwikkeling het potentieel archeologisch bodemarchief op het volledige plangebied zullen verstoren.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen in de Vlaamse Zandstreek en het Scheldebekken zonder getijden. Het noordelijk deel van het plangebied situeert zich allicht op de dekzandrug Maldegem-Stekene, het zuidelijk deel situeert zich allicht in de Moervaartdepressie. Tevens is vast te stellen dat het terrein mogelijk is opgehoogd ter hoogte van de huidige bebouwing. De Quartair geologische kaart geeft een profielopbouw bestaande uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzettingen kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en premarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal. Binnen het projectgebied kunnen verschillende bodemtypes worden herkend. Het gaat om matig droge tot natte zandbodem zonder profiel, matig natte tot licht natte zandleembodem zonder profiel en een uiterst, natte, gereduceerde kleibodem zonder profielontwikkeling. Het beschikbaar historische kaartmateriaal toont aan dat het gebied maar weinig bebouwing gekend heeft in het verleden, het is zo goed als altijd in gebruik geweest als akker- en weiland. Het is pas op de luchtfoto's uit de periode 1979-1990 dat het huidige gebouw zichtbaar wordt. Op de luchtfoto uit 2017 is te zien hoe het noordelijke gebouw er is bij gekomen.

De gekende archeologische gegevens wijzen er op dat het gebied van de Moervaart depressie intensief werd bezocht tijdens het finaal paleolithicum en het (vroeg-) mesolithicum. In mindere mate wijst een aantal vondsten ook op aanwezigheid in het neolithicum. Deze gegevens komen voornamelijk van een aantal prospecties aan de rand van en in de depressie.

Daarnaast zijn er verschillende cartografische indicatoren van sites met walgracht, een fort, een luthof, versterkte kastelen en dergelijke in de buurt van het projectgebied. Ook werden reeds een aantal archeologische prospecties en opgravingen uitgevoerd in de buurt van het projectgebied. Op het Dr. Jules Persynplein werden naar aanleiding van de herinrichting van het plein verschillende muurresten die gerelateerd kunnen worden bebouwing zichtbaar op de historische kaarten teruggevonden. Nog aan dit plein werden de funderingsresten teruggevonden van een hoofdgebouw van 14 bij 10 m. verder werd een muur aangetroffen opgebouwd uit grote kloostermoffen. Dit alles kan in de middeleeuwen gedateerd worden. Verder werden nog restanten gevonden van een gracht van mogelijke walgracht. Er werden

eveneens verschillende bouwresten van gebouwen uit de 17^e eeuw aangetroffen. Dit alles bevindt zich op ongeveer 300 m ten noorden van het projectgebied.

De aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed binnen het projectgebied kan op basis van dit bureauonderzoek nog niet worden aangetoond. In de directe en ruime omgeving van het projectgebied werden in het verleden verschillende archeologische vaststellingen gedaan aan de hand van archeologische onderzoeken met en zonder ingreep in de bodem. Bijgevolg is het archeologisch potentieel voor deze zone ongekend maar wel veelbelovend. Om hierover een waardevolle uitspraak te kunnen doen, moeten extra onderzoeksfases op het plangebied uitgevoerd worden.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Wachtebeke* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121325> (geraadpleegd op 12 december 2018).

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

